

og tit med daarligt Vejr, er det for tidligt. Derfor mener jeg, at man burde blive staaende ved det gamle. Bestemmelsen om at fastholde Skoletvangen et halvt Aar længere end hidtil, har jeg egentlig heller ikke nogen særlig Øyst til at tage med. Men jeg vil dog sige, at naar det kommer til at staa, saaledes som det her er foreslaaet, at Sommerhalvaaret kan tages ud, ser jeg ikke nogen synderlig Fare ved at gaa med dertil, thi Vinterhalvaaret er ikke det Halvaar, hvor Forældrene have stærkt Brug for Børnene, og vi maa huske, at det er den bedste Skoletid af hele Aaret. Undervisningen i Sommerhalvaaret er ikke meget nødvendig, navnlig ikke for de store Børn, der komme ud at tjene. Saadan en Vogterdreng bliver jaget op om Morgenen Kl. 4 eller 5; saa skal han først ud til Kvæget og bliver derefter sendt i Skole for at sidde der 6 Timer en Sommerformiddag. Varmt er der i Skolestuen, tidlig har Drengen været oppe, og søvntig bliver han. Men dersom Læreren er nogenlunde medlidende og barmhjertig, lader han ham sove. Den Skoleundervisning, Børnet faar om Sommeren, er efter min Mening ikke ret meget værd. Hvis vi ved Ordningen af Stolevæsenet kunde komme ind paa, at Vinteren særlig blev anvendt til Skolegang for Børnene hele Landet over, tror jeg, at vi vandt adskilligt baade for Undervisningen og ogsaa økonomisk. Ganske vist ved jeg, at det vilde blive mere besværligt for Kommunerne, for saa vidt der skal være flere Lærerekræfter til; men det vilde økonomisk være en stor Binding for de fattige Forældre, som have Børn, der skulle ud at tjene, og det vilde i Virkeligheden være en Binding for Undervisningen. I de Egne, hvor det er ordnet saaledes, at samtlige Børn, baade smaa og store, kunne faa Undervisning hver eneste Dag Vinteren igennem, viser det sig nemlig, at de Fremstridt, som kunne opnaas ved Undervisning om Vinteren, ere ganske overordentlig store.

Men naar vi nu tale om Undervisningspligten, saa er der et Forhold, som vi ogsaa maa røre ved, naar vi skulle behandle Skoleloven, og det er det Mulkthystem, som vi nu have. Det Mulkthystem er meget forældet. Saaledes som vi nu have det, er det i Virkeligheden et System, der, naar det gennemføres strengt, efter Lovens Ordlyd og efter alle de ministerielle Skrivelser, vi have derom, egentlig nærmest virker som et rent Prelleristystem, som et System til at irritere Befolkningen og ikke som et System, der i nogen Maade fremhjælper Skolegangen. Læreren skal selvfølgelig optegne alle de ulovlige Forsømmelser; det er hans

Pligt, dertil er der intet at sige. Forsømmelseslisterne gaa da først til Skolekommissionens Formand, der sender dem til Sogneraadet, og Sogneraadet dikterer Mulkterne. Et Barn bliver sat i 6 Dre Mulkter, et andet i 12 Dre, et tredje i 18, eftersom de have forsømt Dage. Der bliver saa sendt et Sogneraadsmlem ud med disse Lister, og han ærgrer sig i sit stille Sind over, at han skal kræve Per Madlen og Jens Pedersen for 6 Dre, sat han skal rende Sognet rundt for at faa opkrævet en saa lumpen Sum. Naar han kommer til vedkommende Mand, som skal mulkteres, kan denne slet ikke en Gang huske, at hans Barn har været borte fra Skolen, og han siger: det er ikke Tilfældet, jeg ved med Visshed, at mit Barn gaar i Skole hver eneste Dag, der er Skole, jeg lægger megen Vægt paa, at mine Børn ikke forsømme, jeg kan ikke lide, at de gøre det, og jeg har derfor sagt til min Kone og mine Føls, at de skulle sørge for, at Børnene komme i Skole. Endelig faar Sogneraadsmlemmet ham overbevist om, at der dog maa være noget muggent ved Sagen, da Læreren jo ikke er saa uforsamlet at scribe en Forsømmelse, naar Børnet virkelig har været i Skole, og saa blive de 6 Dre da betalt. Naar Mulkterne saa ere betalte, skal Sogneraadet sende Listerne til Skolekommissionens Formand, Skolekommissionens Formand paafer, at alt er i Orden, og sender Listerne til Skoledirektionen, Provsten skal saa for hele sit Provsti efterse, om alt er i Orden, og om Mulkterne ere betalte. Det er et forferdeligt Omvøb for at faa disse Mulkter ind, og det fremhjælper aldeles ikke Skolen paa Landet i nogen som helst Retning. De velvillige, som have Forstaaelse af Skolens Tærv og Skolens Gerning, lade nok deres Børn gaa i Skole uden Hensyn til disse Mulkter, og de vrangvillige blæse et stort Stykke ad de Mulkter, som Lovgivningen fastsætter. Hvad bryder en Husbond, der har en Tjenestdreng, som han vil udnytte alt, hvad han kan, sig om, at han skal betale 6, 12, 24 eller endog saa 50 Dre. Det generer ham aldeles ikke, thi denne Dreng vil jo i de allerfleste Tilfælde kun kunne erstattes af et voksent Menneske, og et voksent Menneskes Daaglon overgaar langt denne lille Sum, der kan falde af i Mulkter. De vrangvillige bryde sig ogsaa ikke om Mulkterne. De velvillige bryde sig om Mulkterne, for saa vidt det irriterer dem, og Autoriteterne ere fede af det hele Væsen, som blot er dem til Ulejlighed, til Tids-spilde og bevirker, at de komme i et daarligt Forhold til Befolkningen. Det Mulkthystem synes jeg, er gammelt nok til, at vi kunne